[1963] 2 ఎస్. సి. ఆర్. 242

1962, ఏప్రిల్, 18.

రాంలాల్ కపూర్ అండ్ సన్స్ (పి)లిమిటెడ్.

V.

రామ్ నాథ్ మరియు ఇతరులు

(బి.పి.సిన్హా, సి.జె.పి.బి.గజేంద్రగడ్కర్, కె.ఎన్.

వాంచూ, ఎన్.రాజగోపాల అయ్యంగార్ మరియు

టి.ఎల్.వెంకటరామ అయ్యర్, జె.జె.)

సుప్రీం కోర్టు- స్పెషల్ లీవ్ కోసం దరఖాస్తు -ఆలస్యం-క్షమాభిక్ష -ఉత్తర్వులు ఇచ్చే ముందు ప్రతివాదికి నోటీసు ఇవ్వాల్సిన అవసరం-సుప్రీంకోర్టు రూల్స్, 1950, 13, ఆర్. ప్రావిసో (ఆర్).

ఢిల్లీ, అజ్మీర్ రెంట్ కంట్రోల్ యాక్ట్, 1947 లోని ఎస్.7 ఏ రాజ్యాంగ విరుద్ధమని, చెల్లదని డివిజన్ బెంచ్ ఇచ్చిన తీర్పును అనుసరించి 1955 జనవరి 5 న పంజాబ్ హైకోర్టు సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన తీర్పుకు వ్యతిరేకంగా, పిటిషనర్లు లెటర్స్ పేటెంట్ కింద అప్పీలుకు మొగ్గు చూపారు. ఇంతలో తీర్పు లేదా డివిజన్ బెంచ్ ను సుప్రీం కోర్టుకు అప్పీలు చేయడం ద్వారా లేదా అప్పీలు ద్వారా తీసుకువచ్చారు, అప్పీలు విచారణకు సిద్ధమవుతున్నందున, సింగిల్ జడ్జి తీర్పుపై సుప్రీంకోర్టులో అప్పీల్ చేయడానికి పిటిషనర్లు 1959 జనవరి 3 న ప్రత్యేక సెలవు కోసం దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. దరఖాస్తుపై ప్రతివాదికి ఎటువంటి నోటీసు ఇవ్వలేదు మరియు ఎక్స్-పార్టే స్పెషల్ లీవ్ మంజూరు చేయబడింది. ఆ తర్వాత లెటర్స్ పేటెంట్స్ అప్పీలును పిటిషనర్లు ఉపసంహరించుకున్నారు. ఈ అప్పీలు సరైన సమయంలో విచారణకు వచ్చినప్పుడు, ప్రత్యేక సెలవు దరఖాస్తు పరిమితితో నిషేధించబడిందని, నాలుగు సంవత్సరాల సుదీర్ఘ జాప్యాన్ని క్షమించడానికి తగిన కారణాలు లేవని, ఎక్స్ పార్టే మంజూరు చేసిన స్పెషల్ లీవ్ ను రద్దు చేయాలని ప్రతివాది అప్పీల్ విచారణకు అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు.

ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో గానీ, కేసులో గానీ సెలవులను రద్దు చేయరాదని పేర్కొంది.

చాలా అరుదైన సందర్భాల్లో, ప్రత్యేక సెలవు కోసం దరఖాస్తు చేయడంలో జాప్యాన్ని క్షమించరాదని, అటువంటి సందర్భాల్లో సెలవు మంజూరు చేయడానికి ముందు ప్రతివాదికి నోటీసు ఇవ్వాలని, సెలవు మంజూరును నిరోధించడానికి అవకాశం కల్పించాలని సుప్రీంకోర్టు ఒక సెటిల్డ్ రూల్ గా స్వీకరించాలి.

సుప్రీంకోర్టు నిబంధనలను తగిన విధంగా సవరించాలని కోరుతున్నారు.

సివిల్ అప్పీలు పరిధి : సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 476 ఆఫ్ 1961.

1955 జనవరి 5 న ఢిల్లీలోని పంజాబ్ హైకోర్టు (సర్క్యూట్ బెంచ్) ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వుల నుంచి స్పెషల్ లీవ్ ద్వారా అప్పీల్ చేశారు. 1954 నెం.71/డి.

పిటిషనర్ తరఫున ఎన్.సి.ఛటర్జీ, హర్దయాల్ హార్డీ, ఎన్.ఎన్.కేస్వానీ వాదనలు వినిపించారు.

ఆర్.ఎస్.నరులా, ప్రతివాదులకు నెం.1 నుండి 3 వరకు.

1962. ఏప్రిల్ 18. కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులో..

అయ్యంగార్, జె.- ఢిల్లీ ఎస్.7 ఎ అని పంజాబ్ హైకోర్టు సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన తీర్పుపై స్పెషల్ లీవ్ ద్వారా చేసిన అప్పీలు

ఇది. మరియు అజ్మీర్ అద్దె నియంత్రణ చట్టం, 1947 (ఇకపై ఈ చట్టం అని పిలుస్తారు), రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 ద్వారా హామీ ఇవ్వబడిన ప్రాథమిక హక్కును ఉల్లంఘించడం రాజ్యాంగ విరుద్ధం.

మొదటి ప్రతివాది రామ్ నాథ్ కు ఢిల్లీలో ఒక భవనం ఉంది, అందులో పిటిషనర్-కంపెనీ అద్దెదారు. పిటిషనర్ తన ఆక్రమణలో ఉన్న భాగం యొక్క న్యాయమైన గుడారాన్ని నిర్ణయించడానికి చట్టంలోని సెక్షన్ 7 ఎ కింద ఢిల్లీలోని రెంట్ కంట్రోలర్ ను ఆశ్రయించాడు. ఈ ప్రొసీడింగ్స్ కు ఒక చరిత్ర ఉంది, అది చెప్పడానికి మెటీరియల్ కాదు, కానీ ఢిల్లీలోని రెంట్ కంట్రోలర్ మొత్తం భవనానికి సరసమైన అద్దెను నెలకు రూ.565/- గా మరియు అప్పీలుదారుడు చెల్లించాల్సిన న్యాయమైన అద్దెను నెలకు రూ.146/- గా లెక్కించారు. ఈ చట్టం ప్రకారం 1947 మార్చి 24 తర్వాత భవన నిర్మాణం పూర్తయితేనే న్యాయమైన అద్దె నిర్ణయించాలని పిటిషనర్ దరఖాస్తును స్వీకరించే అధికారం రెంట్ కంట్రోలర్ కు ఉండేదని, అయితే భవనం నిర్మాణం ముందుగానే పూర్తయితే సాధారణ సివిల్ కోర్టులు, రెంట్ కంట్రోలర్ కు ఈ విషయాన్ని నిర్ణయించే అధికారం ఉండేదని పేర్కొనాలి. అందువల్ల మొదటి ప్రతివాది భవనం పూర్తయిన తేదీ అద్దె కంట్రోలర్ ముందు విచారణలో ముఖ్యమైనది మరియు ఆ అధికారి తన ఉత్తర్వులలో మొదటి ప్రతివాదికి వ్యతిరేకంగా ఈ విషయంపై కనుగొన్న విషయాన్ని నమోదు చేశారు.

ఇంటి యజమాని-మొదటి ప్రతివాది రెంట్ కంట్రోలర్ ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా ఢిల్లీ జిల్లా జడ్జికి అప్పీల్ చేయడానికి మొగ్గు చూపాడు, కాని అప్పీల్ కొట్టివేయబడింది. ఆ తరువాత అతను రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 227 కింద పంజాబ్ హైకోర్టును ఆశ్రయించాడు, అప్పీలుపై రెంట్ కంట్రోలర్ మరియు జిల్లా జడ్జి యొక్క ప్రతి తీర్పు యొక్క సరైన మరియు ఔచిత్యాన్ని సవాలు చేశాడు. ఈ పిటిషన్ హైకోర్టు సింగిల్ జడ్జి ముందు విచారణకు వచ్చింది. ఈ చట్టం కింద తలెత్తిన మరో బ్యాచ్ కేసుల్లో (బ్రిటిష్ మెడికల్ స్టోర్స్ వర్సెస్ భగీరథ్ మాల్) గతంలో హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ఎస్.7 ఏ రాజ్యాంగ విరుద్ధమని, చెల్లదని తీర్పునిచ్చిందని, ఈ నిర్ణయం తర్వాత పిటిషన్ ను మొదటి ప్రతివాదిగా చేర్చి, సెక్షన్ చెల్లుబాటు అయితే, రెంట్ కంట్రోలర్ కు అధికార పరిధి ఉంటే తలెత్తే ఇతర అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా రెంట్ కంట్రోలర్ ఉత్తర్వులను కొట్టివేసింది. విజ్ఞుడైన సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన ఈ తీర్పు నుంచి పిటిషనర్ లెటర్స్ పేటెంట్ కింద డివిజన్ బెంచ్ కు అప్పీల్ చేసుకోవడానికి మొగ్గు చూపారు.

బ్రిటిష్ మెడికల్ స్టోర్స్ వర్సెస్ భగీరథ్ మాల్ కేసులో తీర్పును ఈ న్యాయస్థానానికి అప్పీలు ద్వారా తీసుకురాగా, అప్పీలు విచారణకు సిద్ధమవుతున్న తరుణంలో, లెటర్స్ పేటెంట్ కింద అప్పీలుపై హైకోర్టులో పెండింగ్ లో ఉన్న సమయంలో కూడా పిటిషనర్లు ఈ కోర్టుకు అప్పీల్ చేసుకోవడానికి ప్రత్యేక సెలవు పొందారు. ఆ తర్వాత లెటర్స్ పేటెంట్ అప్పీలును పిటిషనర్ ఉపసంహరించుకున్నారు.

బ్రిటీష్ మెడికల్ స్టోర్స్ కేసులో అప్పీలును ఈ కోర్టు విచారించింది మరియు ఆగస్టు 2, 1961 నాటి తీర్పు ద్వారా దీనిని అనుమతించింది మరియు ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 7 ఎ చెల్లుబాటు అవుతుందని పంజాబ్ హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును ఈ కోర్టు తిప్పికొట్టింది.

అందువలన, విద్వాంసుడైన న్యాయమూర్తి పరిగణనలోకి తీసుకున్న మరియు భూస్వామి-మొదటి ప్రతివాది యొక్క రివిజన్ పిటిషన్ అనుమతించబడే ఏకైక అంశం ఇకపై మనుగడ సాగించదు, అందువల్ల అప్పీలుదారుడు అప్పీలును అనుమతించే హక్కు కలిగి ఉంటాడు. పిటిషనర్ చెల్లించాల్సిన ప్రామాణిక న్యాయమైన అద్దెను నిర్ణయిస్తూ కంట్రోలర్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులపై మొదటి ప్రతివాది లేవనెత్తిన ఇతర అభ్యంతరాలను విజ్ఞుడైన సింగిల్ జడ్జి పరిగణనలోకి తీసుకోనందున, అప్పీలును చట్టప్రకారం పరిష్కరించడానికి హైకోర్టుకు రిమాండ్ చేయాల్సి ఉంటుంది.

ముగింపుకు ముందు, భూస్వామ్య ప్రతివాది తరఫు న్యాయవాది లేవనెత్తిన అప్పీలు విచారణపై ప్రాథమిక అభ్యంతరాన్ని తెలియజేయడం అవసరం. ఈ కోర్టు మంజూరు చేసిన స్పెషల్ లీవ్ ను అక్రమంగా పొందినందున రద్దు చేయాలని ఆయన వాదించారు. దానికి సంబంధించిన వాస్తవాలు ఇవే. 1955 జనవరి 5 న అప్పీలుకు వెళ్లాలని సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన తీర్పు 1955 జనవరి 5 న, సెలవు కోరుతూ ఈ కోర్టుకు దరఖాస్తు చేయగా, నాలుగేళ్ల తర్వాత 1959

జనవరి 5 న ఈ కోర్టుకు దరఖాస్తు చేశారు. ఇది ఈ కోర్టు నిబంధనల ప్రకారం విధించిన పరిమితికి మించి దాఖలైన దరఖాస్తు అని స్పష్టమవుతోంది. ఆ సుదీర్ఘ జాప్యాన్ని క్షమించడానికి తగిన కారణాలు లేవని, అందువల్ల సెలవును రద్దు చేయాలని ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది కోరారు.

ఈ కేసు ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో సెలవు రద్దు చేయాలనే అభ్యర్థనను అంగీకరించడానికి మేము సిద్ధంగా లేము. ప్రతివాది లేవనెత్తిన అభ్యంతరాలపై అప్పీలు విచారణ దశలో ఎక్స్ పార్టే మంజూరు చేసిన సెలవును రద్దు చేసిన కొన్ని నిర్ణయాల గురించి పండిత న్యాయవాది మా దృష్టిని ఆకర్షించారు; కానీ ప్రస్తుత అప్పీలులోని వాస్తవాలు ఉదహరించిన నిర్ణయాలతో ఏ విధమైన సారూప్యతను కలిగి ఉన్నాయని మేము పరిగణించము. మొదటిది, పిటిషనర్ లెటర్స్ పేటెంట్ కింద అప్పీల్ దాఖలు చేశాడు మరియు ఆ అప్పీల్ పెండింగ్ లో ఉన్న సమయంలోనే అతను సెలవు కోసం ఈ హైకోర్టును ఆశ్రయించాడు. తరువాత, సెలవు మంజూరు లేదా నిలుపుదలతో సంబంధం ఉన్న ఏ వాస్తవాన్ని అణచివేయలేదు, మరియు పిటిషన్ దాఖలు చేసిన సమయంలో ఉన్న ఖచ్చితమైన స్థితిని దానిలో పొందుపరిచారు. మూడవది, ఆలస్యాన్ని క్షమించకపోయి, 1959 జనవరిలో దరఖాస్తు చేసుకున్నప్పుడు సెలవు తిరస్కరణకు గురైతే, అప్పీలుదారుడు తన లెటర్స్ పేటెంట్ అప్పీలును ప్రాసిక్యూట్ చేసేవాడు మరియు తీర్పు తనకు వ్యతిరేకంగా ఉంటే అతను స్పష్టంగా ఇక్కడకు వచ్చి ఉండేవాడు. వాస్తవానికి, ఈ కేసు పరిస్థితులలో ప్రత్యేక సెలవు మంజూరు చేయడం కేవలం విచారణను కుదించడానికి మాత్రమే ఉపయోగపడింది, మరియు బ్రిటిష్ మెడికల్ స్టోర్స్ మొదలైన వాటి విషయంలో తీర్పుల నుండి ఈ న్యాయస్థానంలో అప్పీలు విచారణకు సిద్ధంగా ఉన్నందున మరియు పిటిషనర్ ఆ ఇతర అప్పీళ్లలో జోక్యం చేసుకునే స్థితిలో ఉంటే కొంత ప్రయోజనం ఉంది కాబట్టి ఈ కోర్టు సెలవు పిటిషన్ ను అంగీకరించింది.

ఈ అంశాల దృష్ట్యా ఆయన సెలవును రద్దు చేయాల్సిన సందర్భం ఇది కాదని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము.

ఏదేమైనా, చాలా అరుదైన సందర్భాల్లో తప్ప, తప్పనిసరిగా కాకపోయినా, ప్రత్యేక సెలవు కోసం దరఖాస్తు చేయడంలో జాప్యాన్ని క్షమించరాదని, అయితే అటువంటి సెలవు మంజూరులో ప్రతివాదికి నోటీసు ఇవ్వడానికి ముందు ప్రతివాదికి నోటీసు ఇవ్వాలని, సెలవు మంజూరును ప్రతిఘటించే అవకాశం కల్పించాలని ఈ కోర్టు ఒక స్థిరమైన నియమంగా అవలంబించడం సముచితమని మేము భావిస్తున్నాము. అటువంటి కోర్సు న్యాయబద్ధంగా ఉండటమే కాకుండా, సెలవు మంజూరు చేసిన సంవత్సరాల తరువాత కూడా దానిని రద్దు చేయడంలో జాప్యం అనుచితంగా క్షమించబడిందనే కారణంతో సెలవు రద్దు కోసం దరఖాస్తులను నిర్ణయించాల్సి రావడం మంచిది, అప్పుడు సెలవును రద్దు చేస్తే పిటిషనర్ కు జరిగే అన్యాయాన్ని కోర్టు సహజంగానే ఇబ్బంది పెడుతుంది, అప్పుడు సెలవు తిరస్కరణకు గురైతే అతను ఇతర పరిష్కారాలను అనుసరించే అవకాశాన్ని కోల్పోతాడు. మొదలు. ఈ లక్ష్యసాధన కోసం కోర్టు నిబంధనలను తగిన విధంగా సవరించాలని సూచిస్తున్నాం.

ఫలితంగా అప్పీలును అనుమతించి, భూస్వామి మొదటి ప్రతివాది ఎంచుకున్న ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం రివిజన్ పిటిషన్ ను స్వీకరిస్తూ విజ్ఞులైన సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను కొట్టివేశారు. ప్రతివాది పిటిషన్ ను చట్టప్రకారం పరిగణనలోకి తీసుకుని అద్దె నియంత్రణ చట్టంలోని సెక్షన్ 7ఏ చెల్లుబాటు అవుతుందని పేర్కొంటూ కేసును హైకోర్టుకు అప్పగించారు.

అద్దె నియంత్రణ చట్టంలోని సెక్షన్ 7ఎ యొక్క రాజ్యాంగబద్ధతకు సంబంధించిన అంశాన్ని భూస్వామ్య ప్రతివాది లేవనెత్తలేదని అంగీకరించబడింది మరియు కేసు పరిస్థితులలో ఈ కోర్టులో పార్టీలు తమ స్వంత ఖర్చులను భరించాలని మేము ఆదేశిస్తున్నాము. హైకోర్టులో ఖర్చులు ఆ కోర్టు ఆదేశాల ప్రకారమే ఉంటాయి.

అప్పీల్ అనుమతించబడింది